

bort i det nye Lovudkast. Endelig finder jeg hovedsagelig at maatte opholde mig ved den Bestemmelse, som er givet angaaende de middelbare Valg, der skulle finde Sted for Huusmænd, Dagleiere osv. i Communerne, forsaavidt som de give Bidrag til disse. Det er i Almindelighed en utafnemmelig Sag at skulle tale mod Menigmands Interesse. Jeg vil ogsaa for mit Bedkommende hellere paatage mig at tale i modsat Retning af den, som jeg nu vil tillade mig; men jeg troer, at man skal vel vogte sig for at forskaffe de mindre Eiendomsbesiddere en Ret, som vil blive en Uret mod de andre Samsundsclasser. Der siges jo vel, at den Ret, der tilstaaes Huusmænd nu, den har intet Stort at betyde; den begrænses derved, at de kun skulle have de $\frac{2}{3}$ af Valgmændene imod de directe Valgere, hvilket vel maa forstaaes saaledes, at, naar der f. Ex. er 90 directe Valgmænd, vil der blive i det Høieste 60 indirecte, men man forglemmer, at der dog er en heel Deel mindre Landeieendomsbesiddere i Sognene, som have omtrent eller ganske de samme Interesser, som de Huusmænd, der ville komme til at deeltage i de indirecte Valg, nemlig de mindre Landeieendomsbesiddere, som have mellem 2 og 1 Lønde Hartorn. Naar disse lægges til de Valgmænd, som vælges indirecte, saa turde der komme et andet Forhold ud end det, man for Diebliffet tænker sig. Jeg skal ikke forfølge denne Sag, hvorledes den vil stille sig i Fremtiden; men jeg skal dog tillade mig at erindre, at Erfaringen har lært os, at man sjældent er bleven staaende ved det første Skridt, men at der er fulgt flere bagefter. En æret Landstingsmand, jeg troer den 8de Landstingsmand for 2den Kreds (B. Christensen), har idag nævnt, at det var det første lille Skridt, man ønskede at gjøre. Jeg veed nu ikke, hvad han har tænkt sig som det næste; men jeg vil dog henlede Opmærksomheden paa, at den Tid kan komme, da Huusmandsclassen kan faae en betydelig Overtægt i Sogneforstanderskaberne. Det er ingenlunde min Mening eller Tanke, at Huusmændene ikke skulde være ligesaa retfærdige, ligesaa brave Folk, som de øvrige Beboere i Sognene; men jeg anseer det for aldeles unaturligt, at de mindre Formuende eller de Ikke-Formuende skulde

besfatte de Formuende; derved opnaaes ikke den Retfærdighed for de større Eiendomme, de større Formuer, som det er vigtigt for hele Statskassens Vedligeholdelse at tilvejebringe og sørge for, at den bestandig er tilstede. Disse Betænkneligheder have forekommet mig, at være af den Bessaffenhed, at de fortjente noget nøiere at undersøges, og sjøndt jeg ikke har noget særdeles Haab om, at der her i Thinget skulde være nogen stor Stemning for de Ansuelser, jeg har i denne Sag, saa forekomme de mig dog ikke saa aldeles uvigtige, at de ikke fortjente en nøiere Undersøgelse, hvortil jeg derfor skal tillade mig at henstille dem.

Solberg: Jeg kan ikke negte, at jeg har en anden Mening end den, der er bleven fremsat af det ærede Medlem, som nu satte sig. Jeg vil gjerne indrømme, at den ældre Lov har stiftet megen Nytte og er bleven hilset med megen Taknemmelighed, dengang den blev givet Folket; men deraf kan man ikke slutte, at den ogsaa fremdeles er paa sit Sted. Forholdene forandre sig, deels meget med Tiden, og deels maa en Regjering, som vil bryde en Bane, i Begyndelsen være meget forsigtig, naar den gjør de første Skridt. Vi kunne jo vistnok ikke ganske see den Nytte, den foreliggende Lov vil stifte; men det vil være os nok, at den sjermer mange af de Uligheder og Uretfærdigheder, som ere blevene Folket utaalelige, — det tør jeg nok sige, — ikke alene for dem, som maae bøde Skatter og Afgifter til Communen, uden at de have den den allermindste Deel i at tage Bestemmelse om, hvorledes de skulle fordeles, men ogsaa for Huusmændene, siden engang disse Afgifter paabydes og paalignes dem, som aldeles ikke ere repræsenterede i disse Sogneforstanderskaber. Mod den Øtring af det ærede Medlem, at det er tvivlsomt, hvilken Nytte den nye Lov vil stifte, skal jeg sætte det almindelige Duffe hos den store Befolkning paa Landet, jeg kan sige hele Bondestanden; thi det er ikke alene Huusmændene, som ønske at blive repræsenterede, men det er ogsaa Gaardmandsclassen, som ønsker, at Huusmændene blive repræsenterede i Sogneforstanderskaberne, og det maa det ærede Medlem kunne see af Afstemningerne baade her og paa et andet Sted, at den talrige Gaard-